

RELAZIONE

realizzata in base all'ordine PД38-276 del 30.04.2018 del Rettore dell'Università di Sofia "San Clemente d'Ocrida", che istituisce la Giuria scientifica per il concorso per professore associato, indirizzo professionale 2.1. Filologia (Linguistica – lingua italiana), pubblicato in Gazzetta Ufficiale 24/16.03.2018, con l'unico candidato Nedda Stoyanova Boyadzhieva PhD.

Analizzando il dossier della signora Nedda Stoyanova Boyadzhieva, docente di italiano, PhD, presso il Dipartimento di Romanistica della Facoltà di lettere classiche e moderne dell'Università degli Studi di Sofia "San Clemente d'Ocrida", ho constatato che è completo e rivelatore per la ricca attività scientifica e professionale della candidata, il che ha permesso che la signora Nedda Stoyanova Boyadzhieva si formasse come specialista nella lingua italiana.

Laureata in Filologia italiana presso l'Università degli Studi di Sofia, Facoltà di Lettere classiche e moderne (seconda specialità - lingua tedesca), la signora Nedda Stoyanova Boyadzhieva lavora dal 1982 come docente d'italiano presso il Dipartimento di Romanistica della Facoltà di lettere classiche e moderne dell'Università degli Studi di Sofia "San Clemente d'Ocrida", dove attualmente insegna morfosintassi, stilistica, fonetica e fonologia; ha insegnato anche traduzione dal/in italiano e lessico.

Nel 2015 la signora Nedda Stoyanova Boyadzhieva è diventata Dottore di ricerca in Linguistica italiana, con la tesi *Il contemporaneo lessico politico italiano*, un lavoro che descrive semanticamente il contemporaneo lessico politico italiano, in base allo spoglio di testi politici, giornalistici e pubblicistici, e trova larga applicazione nella traduzione e nella stilistica e nell'insegnamento dell'italiano in genere, costituendosi nello stesso tempo in un notevole punto di riferimento di nuovi studi.

Ci ha inoltre ritenuto l'attenzione la sua ricerca dal titolo *I paragoni fissi nell'italiano contemporaneo che caratterizzano l'uomo* (Università degli studi di Sofia "San Clemente D'Ocrida", Facoltà di lettere classiche e moderne, Dipartimento di Studi romanzi, 2018, ISBN 978-954-07-4384-4).

Composta di *Introduzione*, quattro capitoli, *Conclusione*, *Bibliografia* e *Glossario*, la ricerca dal titolo *I paragoni fissi nell'italiano contemporaneo che caratterizzano l'uomo* della signora Nedda Stoyanova Boyadzhieva ha come principali obiettivi “la descrizione semantica e strutturale dei paragoni fissi italiani, nel centro dei quali troviamo l'uomo, rappresentato da diversi punti di vista, come pure la loro sistematizzazione in un glossario bilingue mirante alla soluzione di diversi problemi legati alla traduzione e «all'apprendimento più corretto della lingua straniera nella sua varietà lessico-sintattica e alla conoscenza dei parlanti nativi di detta lingua nell'ottica degli studi culturologici» (Kaldieva-Zaharieva 2013: 20)” (p. 5).

Il corpus della ricerca abbraccia circa 1150 paragoni fissi, esposti in ordine alfabetico nel *Glossario*, estrapolati dai più ricchi dizionari fraseologici: il *Dizionario dei modi di dire della lingua italiana* (B. M. Quartu, Biblioteca universale Rizzoli, 1993) di circa 10 000 unità fraseologiche, il *Dizionario dei modi di dire della lingua italiana* (Monica Quartu, Elena Rossi, Hoepli 2012) di oltre 8000 voci, il *Dizionario fraseologico italiano-russo* (Cerdanzeva, Rezker, Zorko, Moska, “Русский язык“ 1982) di circa 23 000 fraseologismi, *Modi di dire della lingua italiana* (Carlo Lapucci, Vallardi, 1984), il *Dizionario fraseologico italiano-bulgaro* (Ivan Tonkin, Associazione universitaria “Romanistika” 2004) - 6000 unità fraseologiche; esempi sono stati tratti anche da opere letterarie, dalla stampa, da diverse radio- o teletrasmissioni (cf. p. 6).

Lo studio dettagliato delle fonti dei comparatum dei paragoni fissi italiani che caratterizzano l'uomo, conferma la convinzione, espressa più di una volta nella ricerca dall'autrice, “che l'uomo costruisce il nuovo nel proprio mondo circostante basandosi sulla sapienza, acquisita durante i secoli. La sapienza, da parte sua, è direttamente collegata alla sua vita, alla sua quotidianità o è il risultato della sua attività intellettuale – della sua arte orale, comunicata a voce da una generazione ad un'altra (miti, leggende, folklore) e della sua arte scritta (la Bibbia, la favole, varie fonti storiche, letteratura)” (cf. pp. 250-251).

I risultati della ricerca, la prima della sua specie, saranno d'aiuto nell'insegnamento dell'italiano generale e in particolare della stilistica e della fraseologia italiana, nella prassi della traduzione, nell'attività lessicografica ecc.

Non dobbiamo poi dimenticare i manuali di italiano pubblicati dalla signora Nedda Stoyanova Boyadzhieva: *Lingua italiana. Corso di testi ed esercizi lessicali*, in collaborazione con Ivan Tonkin (Casa editrice Riva, Sofia 2007, ISBS 978-954-320-123-5); *Breve grammatica italiana in schede* (Casa editrice Polis, Sofia 2007, ISBN 978-954-796-021-3) e *Grammatica italiana. Nozioni di base ed esercizi* (Casa editrice Polis, Sofia 2007, ISBN 978-954-796-022-0) destinati agli studenti in italiano, del primo e del secondo anno,

dell'Università di Sofia "San Clemente d'Ocrida". Menzioniamo che l'autrice di questa relazione ha citato il volume *Grammatica italiana. Nozioni di base ed esercizi* nel contributo "Osservazioni sulle modalità di traduzione in romeno delle perifrasi gerundivali italiane", pubblicato in *Studia linguistica et philologica. In honorem prof. univ.dr. Michaela Livescu*, Editura Universitaria, Craiova, 2014.

Accanto a questi volumi ricordiamo il recente *Dizionario italiano-bulgaro, Dizionario bulgaro-italiano*, realizzato in collaborazione con Sava Slavchev (Casa editrice IK ScorpioVI, 2018, ISBN 978-954-792-767-4).

L'attività di ricerca della signora Nedda Stoyanova Boyadzhieva è confermata anche dagli articoli pubblicati in riviste importanti dalla Bulgaria e dall'estero, come pure dalla sua partecipazione a numerosi convegni internazionali di italianistica da Bulgaria, Italia, Francia, Grecia, Romania, Serbia ecc., in tutti i casi le sue relazioni essendo pubblicate negli *Atti* dei rispettivi convegni.

La signora Nedda Stoyanova Boyadzhieva ha pure fatto parte dai comitati scientifici dei convegni di italianistica dell'Università di Craiova - Romania (le edizioni 2015, 2017, 2018), essendo a ogni sua partecipazione ai rispettivi convegni presidente di sezione.

L'interesse della signora Nedda Stoyanova Boyadzhieva di essere sempre aggiornata sull'evoluzione delle lingua italiana e dei metodi di insegnamento e sugli studi di specialità pubblicati è dimostrato anche dalla sua presenza ai diversi corsi di aggiornamento organizzati dall'Università per Stranieri di Perugia (1977, 1990, 1993), l'Università di Sofia (1989, 2000, 2003, 2005, 2008, 2009, 2011 ecc.), l'Università di Burgas (2004), l'Università di Varna (2005) ecc.

Non dobbiamo dimenticare la presenza della signora Nedda Stoyanova Boyadzhieva in diversi progetti di ricerca (qui ricordiamo il Progetto Leonardo da Vinci No 132078; il Progetto universitario № 293/09: "Formazione universitaria – Modulo di italiano specialistico, traduzione", direttrice del progetto, la dott.ssa Amelia Liceva, e il Progetto BG051PO001-3.1.09-0005: "Sviluppo del sistema di qualifica e di crescita dello staff accademico dell'Università di Sofia", direttore del progetto, la prof.ssa Albena Chavdarova: 1.07-31.12.2013).

Dal 1996 ad oggi, la signora Nedda Stoyanova Boyadzhieva è inoltre collaboratrice dell'Istituto italiano di cultura a Sofia, tenendo corsi d'italiano, corsi di lingua settoriale bancaria, corsi di preparazione per il rilascio del certificato CELI dell'Università per Stranieri di Perugia.

Per conseguenza, sono convinta che le attività scientifica e didattica svolte a un livello che corrisponde pienamente alle esigenze sempre più alte dell'insegnamento universitario autorizzano la signora Nedda Stoyanova Boyadzhieva ad occupare il posto di professore associato, indirizzo professionale 2.1. Filologia (Linguistica – lingua italiana), pubblicato in Gazzetta Uff. 24/16.03.2018, la sua promozione rappresentando un reale guadagno per il Dipartimento di Romanistica della Facoltà di lettere classiche e moderne dell'Università degli Studi di Sofia "San Clemente d'Ocrida", specialmente per il collettivo di lingua e letteratura italiana.

Craiova, 23 luglio 2018


Prof. ord. dr. Elena Pîrvu
Facoltà di Lettere
Università di Craiova (Romania)

С Т А Н О В И Щ Е

във връзка с заповед РД 38-276 от 30.04.2018 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ относно конституирането на научно жури за конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология (Езикознание – италиански език), публикуван в ДВ. Бр.24 от 16.03.2018 г. с единствен кандидат д-р Недда Стоянова Бояджиева

Разглеждайки научното досие на д-р Недда Стоянова Бояджиева, преподавател по италиански език в катедрата по „Романистика“ към Факултета по класически и нови филологии, СУ „Св. Кл. Охридски“, установих, че то е пълно и разкрива богатата научна и професионална дейност на кандидатката, която, от своя страна, ѝ е позволила да се формира като специалист по италиански език.

Завършила италианска филология в СУ „Св. Кл. Охридски“, ФКНФ (с втора специалност немски език) г-жа Недда Бояджиева е от 1982 година преподавател по италиански език в катедрата по „Романистика“ на ФКНФ, където в момента чете лекции по морфосинтаксис, стилистика, фонетика и фонология; преподавала е и превод от и на италиански език и лексика.

През 2015 година г-жа Недда Бояджиева защитава докторска дисертация по професионално направление 2.1. Филология (италианско езикознание) на тема *Съвременна италианска политическа лексика*, научна разработка, която разкрива съвременната италианска политическа лексика от семантична гледна точка въз основа на корпус от политически, журналистически и публицистични текстове, и която намира широко

приложение в превод, в стилистиката и в преподаването на италианския език въобще, като в същото време е отправна точка за нови научни търсения.

Особено внимание заслужава монографията, озаглавена *Устойчиви сравнения в италианския език, характеризиращи човека* (Университетско издателство „Св. Кл. Охридски“, 2018, ISBN 978-954-07-4384-4).

Състоящ се от увод, четири глави, заключение, библиография и приложение, монографичният труд на г-жа Бояджиева си поставя като основни цели „семантичното и структурно описание на италианските устойчиви сравнения, в чийто център стои човекът, представен от различни гледни точки, както и систематизирането им в двуезично приложение с оглед решаването на редица проблеми на превода и „с оглед на по-прецизното овладяване на чуждия език в неговото характерологично лексико-синтактично разнообразие и опознаване на неговия носител в лингвокултурологичен план“ (Калдиева-Захариева, 2013, 20) (с. 7).

Корпусът на научната разработка включва 1150 устойчиви сравнения, подредени по азбучен ред в приложението, екстраполирани от най-богатите фразеологични речници: *Dizionario dei modi di dire della lingua italiana* (В.М.Quartu, Biblioteca universale Rizzoli, 1993), наброяващ около 10 000 фразеологични единици, *Dizionario dei modi di dire della lingua italiana* (Monica Quartu, Elena Rossi, Hoepli 2012), наброяващ около 8 000 фразеологични единици, *Dizionario fraseologico italiano-russo* (Черданцева, Рецкер, Зорко, Москва, „Русский язык“ 1982) с около 23 000 фразеологизми, *Modi di dire della lingua italiana* (Carlo Lapucci, Vallardi, 1984), *Dizionario fraseologico italiano-bulgaro* (Иван Тонкин, УК „Романистика“ 2004) – 6000 фразеологични единици; примери са почерпани и от литературни произведения, от различни телевизионни- и радиопредавания (с. 8).

Подробното изучаване на източниците на компаратума на италианските устойчиви сравнения, характеризиращи човека, потвърждава убеждението, изразено многократно в монографията на авторката, че „човек гради новото в обкръжаващия го свят върху познанията, натрупани през вековете. Те от своя страна са или директно свързани с неговото битие, или са продукт на умствената му дейност – на неписаното устно творчество (митове, фолклор) и на писменото творчество (Библията, басните, различни исторически източници, художествени произведения)“ (с.183).

Резултатите от научното изследване, първо по рода се, ще са в помощ при преподаването на италианския език и в частност на стилистиката, в практиката на превода, в лексикографската дейност и др.

Не бива да отминаваме учебниците по италиански език, съставени от д-р Недда Бояджиева: *Lingua italiana. Corso di testi ed esercizi lessicali*, в сътрудничество с Иван Тонкин (изд. Рива, София 2007, ISBS 978-954-320-123-5); *Кратка италианска граматика във фишове* (изд. Полис, София 2007, ISBN 978-954-796-021-3) и *Grammatica italiana. Nozioni di base ed esercizi* (изд. Полис, София 2007, ISBN 978-954-796-022-0) предназначени за обучението на студентите от първи и втори курс в специалност италианска филология в СУ „Св. Кл. Охридски“. Необходимо е да споменем, че авторката на настоящето становище е цитирала учебника *Grammatica italiana. Nozioni di base ed esercizi* в нейната статия “Osservazioni sulle modalità di traduzione in romeno delle perifrasi gerundivali italiane”, публикувана в *Studia linguistica et philologica. In honorem prof. univ.dr. Michaela Livescu*, изд. Universitaria, Крайова, 2014.

Заедно с тези учебници внимание заслужава и излезлият наскоро Италианско-български, Българско-италиански речник, изработен в

сътрудничество със Сава Славчев (изд. ИК „Скорпио ВИ, 2018 ISBN 978-954-792-767-4).

Научно-изследователската дейност на д-р Бояджиева се обогатява от статиите, публикувани във важни списания в България и в чужбина, както и от нейното участие в многобройни международни конференции по италианистика в България, Италия, Гърция, Румъния, Сърбия и др., като винаги нейните доклади са публикувани в материалите от съответните научни форуми.

Г-жа Бояджиева участва и в научните комитети на конференциите по италианистика, провеждани от Университета в град Крайова (2015, 2017, 2018 година), като при всяко нейно участие тя е председател на секция.

Интересите на д-р Бояджиева да бъде запозната с развитието на италианския език, с методите на преподаване и с публикуваните научни разработки се проявява във факта, че тя е участник и организатор на различни курсове за усъвършенстване: Университет за чужденци в град Перуджа, Италия (1977, 1990, 1993 год.), Софийски университет (1989, 2000, 2003, 2005, 2008, 2009, 2011 год.), в град Бургас (2004 год.) и в град Варна (2005 год.).

Трябва да отбележим участието на г-жа Бояджиева и в редица научни проекти (проект Леонардо да Винчи No 132078; проект по НИД № 293/09: „Създаване на нов модул – Специализиран италиански език – превод“ с ръководител проф. Амелия Личева, и проект BG051PO001-3.1.09-0005: “Развитие на системата за квалификация и кариерно израстване на академичния състав в Софийския университет „Св. Кл. Охридски“, ръководител проф. д-р Албена Чавдарова: 1.07-31.12.2013).

От 1996 година г-жа Недда Бояджиева е и сътрудник на Италианския културен институт в София, като преподава в курсовете по общ италиански

език, специализиран италиански и води подготвителните курсове за издавания от Университета за чуждестранни студенти в град Перуджа, Италия сертификат CELI.

Като имам предвид гореизложеното, изразявам моята убеденост, че научната и преподавателската дейности, провеждани на ниво, съобразено напълно с все по-растящите изисквания на университетското преподаване, отговарят изцяло на академичната длъжност доцент, за която д-р Бояджиева кандидатства, професионално направление 2.1. Филология (Езикознание – италиански език), публ. ДВ бр.24 от 16.03.2018 г. Нейният избор ще представлява реална полза за катедрата по „Романистика“ към ФКНФ в Софийския университет „Св. Кл. Охридски“ и особено за колегите, занимаващи се с италиански език и литература.

Крайова, 23 юли 2018 г.

Проф. д-р Елена Първу: подпис

Филологически факултет

Университет в град Крайова (Румъния)